

‘HAKİM EZAN OKUDU, SAVCI NAMAZ KILDIRDI’

AHMET SORGUN*

Yazlık Yaylası’nda bir mescit yapılacaktı. Birçok hayır işine öncülük ettiği gibi, yine bu yayla mescidine de babam Uncu Hoca öncülük ediyordu. Kible tayini için merhum Seyit Mehmet Buğa’yı götürmüştüm. Bu işleri iyi bilirdi. Hiç yüksünmez, seve seve giderdi. Daha sonra Yerköprü’deki Sahra Mescidi’nin de kible tayinini yapmıştı.

Adli tatil süresi içinde olduğu için, savcı dostlarım Fethi Şimşek ve Sami Kuzu’yu da götürmüştüm. Hep birlikte hem bir piknik yapmış olacaktık hem kible tayini yapmış olacaktık. Öyle de oldu.

Seyit Mehmet Abi hassas aletleriyle kibleyi belirlediğinde öğle vakti olmuştu. Fethi’den bir ezan okumasını istirham ettik. Kıraati hakikaten güzeldi. Hasan Hüseyin Varol Hoca’dan talim görmüştü. Çok güzel bir ezan okudu, söğüt ağacının gölgesinde. Sesi çam esintileriyle birlikte yankılandı. Akabinde namazı da Sami kıldırdı, bizler de cemaat. Namaz bittikten sonra babam ayağa kalktı, ellerini semaya açtı, gözyaşları içinde:

“Allah’ım! savcı ezan okudu, hâkim namaz kıldırdı. Bundan sonra emanetini alsan da gözüm açık gitmez. Sana şükürler olsun.” diye münacatta bulundu. Tabi orada bulunan herkes duyulandı.

Tek parti zulmünü görmüş, “tanrı uludur, tanrı uludur!...” dayatmasına muhatap olmuş, Allah’tan çok, boz urbalıdan korkulduğu günleri bizzat iliklerine kadar yaşamış birisi için; elbette hâkimin ezan okuması, savcının namaz kıldırması hayal bile

edilemezdi. Gördüğü manzara karşısında sadece iliklerine kadar Yüce Allah’a şükretmek gerekirdi. Onun yaptığı da bundan başkası değildi.

Şükredenlerden olmak ne güzel!

HADI CANIM SEN DE...

Türkiye’de üniversite deyince akla, ilk önce İstanbul Üniversitesi gelir. Üniversitelerin görsel temsili de İstanbul Üniversitesi’nin Beyazıt Kampüsü’nün taç kapısı ile yapılır. İstanbul Üniversitesi kuruluş tarihi olarak 1453’ü kabul eder. Ülkenin en eski üniversitesi. Başta hukuk fakültesi olmak üzere deve dişi gibi hocaları var. Hocaların hocaları desek daha doğru ifade etmiş oluruz. Bunlardan bir tanesi de, Ordinaryüs Profesör Dr. Sulhi Dönmezer Hoca’dır. Yetmişli seksenli yıllarda ceza hukukçusu deyince akla direkt Sulhi Hoca gelirdi.

Yıl 1978. Sulhi Hoca ceza hukuku dersi işliyor. Dersin bir yerinde tazminat konusunu anlatırken şöyle dedi:

“Toplumsal olaylarda üçüncü kişiler zarar görürse, devlet bunu tazmin ediyor. Ama iki kişi arasındaki bir olayda üçüncü kişiler zarar görürse devlet bunu tazmin etmiyor. Aslında bunu da tazmin edip devletin ödemesi lazım.” Ben hemen yerimden ayağa kalkıp parmak kaldırdım. “Buyur evladım”, dedi.

Ben de: “Hocam! beş milyonluk İstanbul’da, farz edelim Ümraniye’nin ücra bir sokağında, gece yarısı iki kişinin yaptığı bir kavgada üçüncü kişilere zarar

* Konya Milletvekili

verilmişse, bu sorumluluğu sadece devlete yüklemek yerine, orada ikamet edenleri de sorumluluğa ortak etsek, hem faili meçhuller azalır hem de konu komşu mahallesine sahip çıkar. Bu daha doğru olmaz mı?”, dedim. Hoca: “Ha, sen İslam Hukukundaki “kasame”yi söylüyorsun. Ama o zaman devlet yoktu. Şimdi devlet var ve vergi alıyor, ödesin.” dedi. Ben de: “Hocam, devletin olmadığı yerde hukuk olur mu? Devlet vardı ki, kasameyi uyguluyordu. Hem %2,5 zekât alıyordu. Yetmediği yerde ilave vergi de koyabiliyordu.” dedim. Hoca biraz duraksadı. Ortalık sus pus oldu, imdadına zil yetişti. “Hadi canım sen de” deyip, öğrencilerin şaşkın bakışları arasında sınıfı terk etti.

Hocanın dediği doğrudu. Ben de tam İslam

Hukukundaki “kasame”yi kastediyordum. Ama bunu, bir ön yargı oluşmasın diye sorumda kasame diye ifade etmemiştim. Ömer Nasuhi Bilmen’in sekiz ciltlik “Hukuk-i İslamiyye ve Istılahat-ı Fikhiyye Kamusu”dan öğrenmiştim kasame müessesesini. Kısacası Kasame’den söz edecek olursak: Faili meçhul cinayetlerde cezai ve mali sorumluluğu tespit amacıyla, cinayetin işlendiği bölge insanların veya maktulün yakınlarının sorumluluğa dahil olmasını ifade eden fıkıh terimi. Hocamız da biliyordu bu kasame’yi, ama İslama ve İslam Hukukuna olan önyargısı, konunun tartışılmasına bile müsaade etmiyordu. Güneşe gözünü kapamanın kime ne faydası var.

“Hadi canım sende...”